

821.135.1

scriitori
români
contemporani

ANDREI
MOCUȚA
TRANSFER

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Genoveva Cerchez
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Mariana Pascaru
DTP: Iuliana Constantinescu, Veronica Dinu

Tipărit la Tipo Lidana – Suceava

© HUMANITAS, 2023

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Mocuța, Andrei
Transfer / Andrei Mocuța. – București:
Humanitas, 2023
ISBN 978-973-50-8236-9
821.135.1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Uneori, într-un cadru, dacă se întreabă cineva ce anume se vede sau de ce unul dintre colțuri e înnegrit, mintea poate începe să viseze. Când totul este limpede precum cristalul, atunci nimic nu mai pare ascuns – ceea ce vezi, *aia* și e.¹

— David Lynch

1. David Lynch, *Cum să prinzi peștele cel mare*, Humanitas, București, 2007, tr. Cătălin Mesaru.

*În memoria tatălui meu și a poetului de pe Strada Episcopiei.
Fără ei, această carte nu ar fi existat.*

Orice asemănare cu realitatea e pur întâmplătoare.

PARTEA ÎNTÂI

0

Vocea i s-a pogorât din ceruri și a măturat în drumul ei o ceată de heruvimi, una de arhangheli și pegași înaripați, a mutat câteva planete de pe axa lor, a penetrat stratul de ozon cu un tunet asurzitor, apoi a străbătut atmosfera lăsând o dâră de foc și cenușă în urmă, pentru ca, în final, să străpungă tavanul și, la impactul cu solul, să ne pulverizeze în toate direcțiile:

— Dacă nu știți să așteptați civilizat, nu vă mai dau nici un post!

Astfel își face intrarea doamna inspector Pîrjol de la Resurse umane la fiecare ședință de repartizare a catedrelor vacante. Fără excepție. I se mai spune și câinele de pază al inspectoratului școlar. Deși a depășit de mult vârsta pensionării, superiorii ei extrem de simpatici i-au repartizat biroul tocmai la parter, acolo unde dai nas în nas (nu ascund că mi-a venit prima oară să spun bot în bot) cu ea îndată ce pășești în clădire, asta ca să te gândești de două ori înainte să plănuiești o vizită acolo. Uneori, însă, cum este și cazul meu, soarta m-a împins într-o situație deloc agreabilă, aceea de a trece pe sub furcile caudine ale nemiloasei cerberife cu fălci de oțel.

Inconștient din fire, împreună cu alți colegi naivi și boemi, ne-am gândit că după zece ani de predat prin școli de la marginea lumii am putea încerca să forțăm un transfer pe un post mai bun. Nedumerirea noastră era însă că,

tocmai, așteptam cu toții foarte civilizată. Și nu pricepeam de unde vin nemulțumirea și furia. Dar iată că intrarea în scenă a dihaniei scăpate din lanțul lui Hades ne-a făcut să apreciem subit viața în simplitatea ei, dar și catedrele pe care eram deja repartizați fiecare și unde măcar, de bine, de rău, eram titulari. Dintr-odată, sub iminența dezastrului, parcă și ambițiile pier. Hai că nu e rău nici așa.

Odată cu primul lătrat, un sfert dintre colegi s-au evaporat. Creierile lor au înregistrat prudent semnalul înainte ca amenințarea să-și facă apariția. Cunoașteți filmele acelea în care monstrul emite prima undă de șoc asupra orașului de la mare depărtare, de pe fundul oceanului, și clădirile încep să se dărâme precum castelele de nisip? Ei bine, la fel procedează și Pîrjol. Din capătul culoarului întunecat se zăresc la început doar ochii înflăcărați, urmați de un tropăit de copite care desparte clădirea în două. Pereții se fisurează, bucăți mici din ce a mai rămas din tavan încep să se desprindă, geamurile se fac țândări pe rând, ați înțeles ideea. Pe când iese din umbră și încep să i se distingă trăsăturile, realizez că mai suntem vreo nouă-zece inși rămași la porțile sălii de ședință. Rămași nu din curaj, ci pur și simplu pentru că simțurile ne sunt paralizate.

— Ce dracu' vă mai trebuie? Nu sunteți titulari? Credeți că vă dau catedrele așa cum vreți voi? Eu le împart cum am chef, bă! Să fie clar!

Ochii îi sunt injectați cu venin, bale verzui i se scurg printre dinții ascuțiți și din nări, iar dacă n-ai întâlnit nici odată moartea și nu-i cunoști semnele prevestitoare, realizezi că e deja mult prea târziu să-i mai poți scăpa. Cam asta a fost, hai că ai avut totuși o viață frumoasă, îți spui, și înghiți în sec.

— Vă rog să mă urmați în sală! În liniște!

Ți se mai oferă o șansă de scăpare. Nu-i târziu să te întorci pe călcăie și să renunți. Încă ai putea s-o iei la sănătoasa. Nu e nici o rușine. Ceva însă te face să crezi că te poți

lua la trântă cu grozăvia. Adrenalina crește. Colegii tăi se dau la o parte temători și, pe două rânduri, ca-n ceremoniile de război, creează un culoar în jurul zeiței omnipotente. Tu, în schimb, îi tai calea și intri cu tupeu în sala ofrandelor înaintea ei.

Atunci când scrii, poți fi oricine. Poți fi cerșetor, poți fi împărat, poți fi zeu, poți fi astronaut, oriunde în univers. Poți fi unul dintre strămoșii tăi pe care n-ai apucat să-i cunoști. Poți fi personaj în propria ta minte, nu trebuie să dai nimănui explicații. Îți poți imagina viața pe care n-ai reușit s-o trăiești până acum. Nu este, în totalitate, și cazul meu. Din păcate, ceea ce veți citi în continuare e mai mult decât ficțiune. Adevărul poate îmbrăca multe forme. Vă spun din capul locului că o bună parte din ce urmează să mărturisesc s-a petrecut deja.

Exagerările își au farmecul lor, fac relatarea mai interesantă, le veți regăsi și aici. Îmi pare rău că nu am povestit întâmplarea mai devreme, am lăsat anii să se scurgă și riscul să uit unele detalii importante a crescut. Tot ce știu sigur este că ea trebuia povestită, doar că la momentul respectiv (vara lui 2018) mi-a făcut prea mult rău ca să o pot aborda. Nu știu nici dacă acum e momentul potrivit. Ceva din acea amintire mi-a atras totuși atenția că nu pot lăsa lucrurile neterminate.

Așa că o luăm de la început. Am rămas suspendat cu un picior în prag. Și mă refer la propriu, nu la vreun prag imaginar. Nu am pășit între lumi, departe gândul de a vă plictisi cu fleacuri simbolice. Aici totul este exact ceea ce pare (sau, cel puțin, așa m-am amăgit atunci când am început să

scriu). Așadar i-am tăiat calea inspecției Pîrjol și am pășit în sala de ședințe chiar pe sub nasul ei.

Timpul s-a oprit. Cei din jur au încetat să mai respire. Vedeam totul în *slow motion*, inclusiv flăcările care ieșeau cu încetinitorul din nasul arătării. Mai întâi o văpaie albastră-purpurie, apoi o caracatiță portocalie care își extinde tentaculele mistuitoare. Am auzit și câteva bătăi de inimă în reluare (ca-n punctul culminant din filmele de acțiune), dar undeva din spatele ei, deoarece creatura cu limbi de foc nu deținea acest organ sensibil.

— Ieși afară! mi-a urlat.

M-am făcut că nu o aud. M-am îndreptat spre primul scaun liber.

— Ieși afară, nesimțitul! Tu nu-mi tai mie calea! Cum îți permiți să te bagi înaintea mea?

— Așa cum vă permiteți și dumneavoastră să ne tratați ca pe niște mucoși de grădiniță. Suntem colegi, până la urmă. Ați fost profesor înainte să deveniți inspector. Fără noi, funcția dumneavoastră s-ar desființa.

— Te compari cu mine? Am patruzeci de ani de activitate! Nu erai nici la tac-tu în coaie când am început eu să predau! De asta se duce dracului învățământul, din cauza ăstora tineri ca voi. Nu vă mai dau nici un post!

— Trăiți cu iluzia că sunt posturile dumneavoastră. Regret să vă informez că ele sunt publice și le poate obține orice titular. Desigur, conform unor criterii. Un cuvânt complicat, cu siguranță. Mă tem că nu v-ați ghidat prea mult după criterii în cariera dumneavoastră. Vă citesc nedumerirea pe figură. E un termen necunoscut, așa-i? Haideți că-l învățăm împreună. Repetați după mine: cri-te-rii...

— Nu încep ședința până nu ieși afară! Dispari din fața mea!

— Ședința este publică, poate asista oricine. Chiar și un trecător de pe stradă. Nu trebuie să fie nici măcar profesor.

Vă invit să vă liniștiți și să luați loc la prezidiu. Aveți să ne împărțiți niște catedre. Să nu pierdem vremea inutil.

Abia după ce am invitat-o cu un gest larg al mâinii spre prezidiu, mi-am dat seama că mai erau câteva inspectoare instalate deja acolo. Și un bărbat, probabil observator, reprezentant al sindicatului. Mai are sens să adaug că mă priveau toți cu ochii cât cepele?

Haideți să ne întoarcem cu o zi înainte. Îmi veți înțelege astfel mai bine curajul nebunesc de a mă lua la harță cu Pîrjol. Nu sunt eu cel mai curajos individ, am asasinat foarte multe persoane în mintea mea, în multe scenarii imaginare, ori prin cărțile scrise, dar nu sunt cel mai expansiv om în spațiul public. De fapt, ce să o mai tot lungesc, sunt un introvertit. Doar că unele întâmplări pur și simplu sunt atât de descumpănitoare, încât îi scot până și pe introvertiți din zona lor de confort.

Așadar, am avut o bănuială, o senzație inexplicabilă, poate telepatică, dintre acelea pe care le simți în adâncul stomacului sau în vezică. În ciuda avantajului clar de a deține cel mai mare punctaj la concursul de transfer, în momentul în care am aflat că o anumită colegă concurează cu mine pentru același post, am știut că va fi al ei. Asta m-a pregătit psihologic să accept înfrângerea mai ușor, din timp, să mă obișnuiesc cu ideea, vorba ceea. Dar nu mi-am imaginat vreodată (și mi-am imaginat multe în cei peste douăzeci de ani de când scriu) că mârșăvia de a i se oferi ei catedra va fi ATÂT de transparentă.

Vă spun sincer, m-am gândit chiar să renunț și să nu mai merg la ședință. M-ar fi scutit de o isterie zdravănă, însă aș fi rămas cu o frustrare și cu multe elemente neelucidate. Pe de altă parte, aș fi ratat o întâlnire total neprevăzută în

Cuprins

Partea întâi. 0

9

Partea a doua. 25

41

Partea a treia. H

79

Partea a patra. 11

143

Partea a cincea. 9

163